

Anstalt

Kort om anstalt:

- En individuell plan upprättas för alla intagna i fängelse.
- De intagna har sysselsättningsplikt måndag-fredag.
- Sysselsättningen består av arbete, studier och behandling.
- Behandlingsprogram ska minska risken för återfall i brott.
- Kriminalvårdens arbetsdrift finns i alla anstalter.

Det är vanligare med staket än mur kring fängelserna. Bilden: anstalten Västervik Norra.

För att minska återfallen i brott ger Kriminalvården dömda personer förutsättningar att förändra sina liv. De som verkställer fängelsestraff deltar därför i olika typer av arbete, utbildning och behandling. Kriminalvård i anstalt ska utgöra en positiv skillnad för den intagne.

Verkställighetsplan

En individuell verkställighetsplan upprättas för alla intagna. I planen fastställer Kriminalvårdens personal tillsammans med den intagne vilka mål som gäller för honom eller henne och vilka åtgärder som behöver vidtas för att målen ska nås. Det kan till exempel gälla ekonomi, bostad, utbildning, arbete och missbruk. Innehållet i planen har också betydelse för vilken sysselsättning den intagne kommer att ha i fängelset. Hur det går med verkställigheten, och med förberedelserna för frigivningen, tas regelbundet upp i behandlingskollegium på anstalten.

Arbete

Arbetet i anstalten ska så långt som möjligt likna den öppna arbetsmarknadens, men också ta hänsyn till den enskilde intagnes behov och

förutsättningar. Arbetsdriften består av cirka 100 produktionsenheter i anstalterna och sysselsätter dagligen motsvarande 1 200 intagna på heltid. På knappt hälften av enheterna består arbetet av montering och förpackning. Träindustrier och mekaniska verkstäder är exempel på andra typer av produktionsenheter.

Förutom industriellt arbete, består arbetsdriften i kriminalvården också av

- hantverksarbete
- service/tjänstearbete
- jordbruks- och skogsarbete (inklusive handelsträdgårdar).

Studier

Klientutbildningen i kriminalvården består av studier på grundläggande och gymnasial nivå, svenska för invandrare, yrkesutbildning och högskolestudier. De flesta intagna studerar på grundläggande nivå i anstalternas lärcentrum. Utbildningen är likvärdig mellan anstalterna och med den kommunala vuxenutbildningen. Kriminalvården har egna, behöriga lärare och rektorer och verksamheten står under Skolinspektionens tillsyn.

Den yrkesinriktade utbildningen finansieras i huvudsak av Arbetsförmedlingen och finns på ett trettiotal anstalter. Bland utbildningarna kan nämnas bygg-, svets- samt truckförar- och hjul-lastarutbildning.

En speciell typ av utbildning i kriminalvården är föräldrautbildningen för intagna som har barn. Utbildningen syftar till att stärka de intagna i deras föräldraroll och ge dem kunskap om barns grundläggande behov och utveckling.

Behandling

Kriminalvården har under 2000-talet – ofta i samarbete med andra länder – utvecklat nya behandlingsprogram. Dessa genomförs enligt bestämda manualer och med särskilt utbildade programledare, beteendevetare och psykologer. Behandlingsprogrammen ska på vetenskapliga grunder kunna påvisas ha effekt på återfallen i brott. Flera av programmen är kognitiva, beteendeorienterade. Kriminalvården har ett drygt tiotal sådana vetenskapligt ackrediterade brotts- och missbruksrelaterade program för olika målgrupper, bland annat relationsvåldsprogrammet Integrated Domestic Abuse Programme (IDAP), missbruksprogrammet Våga Välja och sexualbrottsprogrammet Relation Och Samlevnad (ROS).

Övrig strukturerad programverksamhet

Utöver arbete, utbildning och behandling bedriver Kriminalvården också social färdighetsträning, praktisk arbetsträning/arbetsterapi, självförvaltning och friskvård på programtid.

Andlig vård

Cirka 130 präster, pastorer och diakoner besöker regelbundet anstalterna, liksom imamer och företrädare för andra trossamfund. De utgör den andliga vården i kriminalvården.

Fritid

Den strukturerade programverksamheten med arbete, utbildning och behandling pågår dagtid måndag-fredag och ersätts med cirka tio kronor/timme. Övrig tid i anstalt är fritid. Bland fritidsaktiviteterna kan nämnas fysisk träning, motion, studiecirkel och besök från frivilligorganisationer. Till fritiden kan också de privata besöken räknas.

Sysselsättningsplikt

Intagna i anstalt har sysselsättningsplikt. Däremot går det inte att tvinga en omotiverad klient att delta i behandlingsprogrammen; en viktig uppgift för Kriminalvårdens personal är därför att höja motivationen hos dessa klienter.

På Kumla tillverkar de intagna bland annat inredningar till celler och skrivbord till kontor. Maskinparken i träindustrin är modern, med bland annat datorstyrda bormaskiner och komplett utrustning för bearbetning av skivmaterial. Det finns också en lackanläggning.